
Секція 1

ТЕОРЕТИКО-ІСТОРИЧНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Олексій Георгійович Барабашов – курсант I курсу факультету № 4
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Станіслав Юрійович Іванов** – доцент кафедри
українознавства Харківського національного університету внутрішніх
справ, кандидат історичних наук

ДЕРЖАВОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ГЕТЬМАНА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

На сучасному етапі розвитку Української держави особливо актуальним є питання нового переосмислення історичного минулого нашого народу. У середині XVII ст. на арені суспільно-політичного життя Східної та Південно-Східної Європи з'явилася мало кому відома до того людина, діяльність якої, за свідченнями багатьох сучасників, швидко звернула на себе увагу майже всіх великих державних діячів того часу. Цією людиною був Богдан-Зиновій Хмельницький. Як слушно зазначив автор «Історії Русів»: «Таких людей Провидіння Боже віками тільки породжує в людстві для особливих його намірів і призначень» [1, с. 341-343].

Під час національно-визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. під керівництвом Б.Хмельницького, виникла незалежна Українська держава. Варто зазначити, що це був перший і на превеликий жаль останній в історії України державний діяч, який зумів не тільки очолити боротьбу власного народу за національну незалежність, а також за допомогою вдалої соціально-економічної політики об'єднати для досягнення поставленої мети зусилля різних верств українського суспільства, пом'якшити гостроту соціальних суперечностей.

У середині XVII ст. була створена нова держава – Українська Козацька Республіка. Саме в цей період, на арену політичного життя Європи вийшов гетьман Богдан Хмельницький, який був автором ідеї створення незалежної Української держави та домогся її визнання в світі.

В першу чергу, Б. Хмельницький у своїй діяльності розпочав із розробки наріжних принципів української державної ідеї, в основі якої було закладено об'єднання українців в єдину державу, відокремлену від Польщі. Сьогодні можна з упевненістю стверджувати, що йому вдалося діяти чітко в межах загальнонаціональних інтересів. Величезна його

заслуга як політика, так і державного діяча була в тому, що на відміну від своїх наступників він розумів особливості політичного устрою Української держави, враховував специфіку суспільних відносин, що склалися впродовж війни. На такий відповідальний крок була здатна лише рішуча, відповідальна та далекоглядна людина, яка в своїх діях здатна відмовитися від встановлених в епоху середньовіччя понять і поглядів [3, с. 54].

Богдан Хмельницький на території Української держави ліквідує магнатське та шляхетське землеволодіння та кріпосницькі відносини, які сприяли грандіозному соціально-економічному перевороту. У 1650 році на території України були сформовані 16 полків, головним органом влади була Старшинська, її рішення були обов'язковими для виконання навіть для гетьмана. Саме в руках гетьмана була зосереджена вся повнота влади.

Крім цього, необхідно зауважити, що Богдан Хмельницький, був великим військовим діячем. Йому вдалося створити одну з наймогутніших армій у тодішній Європі. Упродовж національно-визвольної війни він не зазнавав поразок. Талановитий стратег і тактик, прибічник миттєвих та рішучих дій, неперевершений майстер маневру. За все це гетьман заслуговує на почесне місце в історії воєнного мистецтва – разом із такими славетними діячами XVII ст., як Олівер Кромвель, Густав II Адольф, Ян Собеський [2, с.137-139].

Також варто сказати про дипломатичні здібності гетьмана, якому за нетривалий термін вдалося налагодити дипломатичну службу, яка б пильно слідкувала за подіями у тогочасній Європі. Чигирин перетворився на центр міжнародного життя. Сюди приїздили посольства з Польщі, Росії, Криму, Порту, Молдавії, Валахії, Трансільванії, Швеції та інших країн.

Отже, Богдан Хмельницький виключно завдяки своєму талантові зумів підняти український народ на боротьбу. Упродовж війни він створив молоду державу, із чіткою системою адміністрації, з новими законами, новим соціальним устроєм. Також йому вдалося вивести Україну на міжнародну арену та зміцнити престиж гетьманської влади.

Література

1. Білоцерківський В. Історія України: Навчальний посібник / Василь Білоцерківський. – 3-е вид., виправлене і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 535 с.
2. Історичні постаті України: Історичні нариси / Упорядник: О.В. Болдирєв. – Одеса: Маяк, 1993. – 384 с.
3. Меріме П. «Богдан Хмельницький» / П. Меріме. – Одеса: Маяк, 1993. – С. 65-91.